

KAPOSVÁR MEGYEI JOGÚ VÁROS ZÖLDTERÜLET ÉS KÖZTERÜLET MEGÚJÍTÁSI KONCEPCIÓJA

MEGBÍZÓ: Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata

ECORYS MAGYARORSZÁG Kft.

TÉR-T-REND Kft.

KÉSZÍTETTE: TOPO PLAN Kft.

2014. szeptember
véglegesítve: 2015. aug

KAPOSVÁR MEGYEI JOGÚ VÁROS
ZÖLDTERÜLET- ÉS KÖZTERÜLET-MEGÚJÍTÁSI KONCEPCIÓJA
2014-2030.

Készítette:

Tóthné Pocsok Katalin (Topo Plan Kft.)

okl. kertész mérnök, településtervező,
környezetgazdálkodási szakmérnök
TK 01-5086 és TT1 01-5086/06
tájképzési szakértő SZTjV-058

TARTALOM

A VÁROS ZÖLDFELÜLETI RENDSZERÉNEK RÖVID ÉRTÉKELÉSE	4
A VÁROS ZÖLDTERÜLET- ÉS KÖZTERÜLET-MEGÚJÍTÁSI KONCEPCIÓJA	9

KAPOSVÁR ZÖLDFELÜLETI RENDSZERÉNEK RÖVID ÉRTÉKELÉSE

Kaposvár Megyei Jogú Város (továbbiakban Kaposvár MJV) kedvező táji-, természeti adottságokkal rendelkezik a jó minőségű lakókörnyezet, az attrakciókban gazdag rekreációs-üdülési célú területek fejlesztéséhez, használatához. A település természeti környezete értékes, tájképi megjelenése, arculata rendkívül vonzó.

A település zöldfelületi rendszerét jellemző adottságokat a település fejlődésének sajátosságai, a tájhasználat történeti változásai, kialakult jellege határozza meg. A város zöldfelületeinek karakterét, mint minden települését alapvetően befolyásolják a település táji-, természeti adottságai, a történeti, társadalmi, gazdasági fejlődése. A város a kedvező térszerkezeti fekvése, táji-, természeti adottságai, jó közlekedési lehetőségei miatt már történeti idők óta vonzó volt a lakóterületek kialakítására, a gazdasági célú, majd a rekreációs célú fejlesztések (pl. strand és gyógyfürdő, Deseda-tó és környezete, Töröcskei tározó és környezete) számára.

A települési zöldfelületi rendszer elemei

A település zöldfelületi rendszerének elemei a közterületen kialakított közparkok, közkertek, a jelentős zöldfelületű létesítmények kertjei (pl. különleges területek – temető, sport- és rekreációs területek; oktatási- és egészségügyi létesítmények kertjei), lakókertek, erdő- és mezőgazdasági területek (kiskertek), vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat kísérő gyepek, illetve fásított zöldsávok, fasorok)

ZÖLDTERÜLETI LÉTESÍTMÉNYEK (KÖZPARK, KÖZKERT)

A hatályos településszerkezeti terv tervezett területfelhasználása alapján a fontosabb városi szintű közcélú/közterületi zöldfelületek:

- városi szintű közparkok/történelmi kertek - Berzsényi park, Jókai liget, Városliget, Cseri park, Színház-park (Rákóczi tér), Rippl-Rónai tér,
- újonnan épített/épülő közparkok - Búzavirág-park, Városliget (Malom-tó) és Európa park (Latinka tér)

A város 79 játszótérrel tart nyilván a területén. A játszótérek a városszerkezeti pozíciójuk, valamint a kiszolgált lakosság becsült létszáma, a területük nagysága alapján rangsorolhatók. A játszótérek fejlesztési programja ennek a rangsorolásnak megfelelően megvalósult.

1. Központi játszótérek –teljes megújítás, ill. új építés történet

Berzsényi park új játszótérek
Béke park játszótér
Füredi park játszótér
TESCO játszótér

2. Súlyponti játszótérek – játszótéri eszközkihelyezés, ill. felújítás történet

Csalogány utca	Rét utca
Honvéd u. 15-31.	Sávház
Honvéd-Nemzetőr sor	Szentjakab
Kálvária utca	Szentjakab NOSTRU
Kaposfüred, Árvácska utca	Szivárvány játszótér
Kecel-hegyi bérlakások	Toponár
Kulacs utca	Töröcske
Matáv játszótér	Zaranyi lakótelep
Nagyszeben utca	Deseda új játszótér

A lakótelepi közparkok, közkertek területei jellemzően értékes, beállt fás növényzettel rendelkeznek. A gondozottságuk megfelelő, de a parkok, kertek többsége a megvalósult játszótéri fejlesztéseken túl, további kertépítészeti funkcionális fejlesztést igényelnek.

ERDŐTERÜLETEK

A település erdőszültsége az országos átlag alatti annak ellenére, hogy a természeti adottságok kedvezőek az erdőgazdálkodáshoz. A térség Somogy legkevesebb erdőszült kistája. A hajdani üde tölgyesek már csak nyomokban lelhetők fel.

A város nagyobb összefüggő erdőterületei a külterület É-i részén lévő Gombás parkerdő, a Deseda-tó Ny-i oldalán kialakított Füredi erdő, a belterülethez csatlakozó Zaranyi erdő, a város belterületétől D-re lévő Nádasdi erdő és Városerdő, valamint Gyertyános völgy erdőterülete és a Töröcske környezetében lévő erdők.

A Gyertyános völgy erdőterülete és a Töröcske környezetében lévő erdők az erdőtervekben meghatározott elsődleges rendeltetésük szerint **közjóléti erdők**.

Az erdők védelmi vagy gazdasági elsődleges rendeltetése ellenére, másodlagosan rendeltetésként, funkcióként kialakulhat a közjóléti funkció is. Jelentős a közjóléti szerepe a védelmi elsődleges rendeltetésű Gombás parkerdőnek, a Füredi erdőnek és a gazdasági elsődleges rendeltetésű Nádasdi erdőnek és Városerdőnek.

MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK, KERTES TERÜLETEK

A vízfolyások völgyét, mélyfekvésű területeit kísérő természetközeli állapotú mezőgazdasági területek (rét, legelő területek) jellemzően az országos ökológiai hálózathoz tartozó területek. A természetközeli mezőgazdasági területek más célú hasznosítását, átalakítását a természetvédelmi érdekek, előírások korlátozzák. A patak völgyek a város átszellőzése szempontjából fontos zöldfolyosók.

Az átalakulóban lévő szőlőhegyek, várskörnyéki kertek nehezen művelhető gerincein, domboldalain értékes, fásodott zöldfelületek alakultak ki, amelyek (Donner, Rómahegy, Kaposszentjakab) megmaradása a településképi értékük és egyéb környezeti értékük (városi környezeti levegő kondicionálása, eróziós károk elleni talajvédelem) miatt fontos, és a Szabályozási terven lehatárolt területtel a hatályos Helyi Építési Szabályzat előírások szintjén biztosított.

JELENTŐS ZÖLDFELÜLETŰ INTÉZMÉNYI ÉS KÜLÖNLEGES TERÜLETEK

A település központi részén lévő intézménykertekben sok értékes, koros fa található.

A város zöldfelületi rendszerében **kiemelkedően értékes kulturális örökségek a zöldfelületbe ágyazott: Kapos-hegyi Kálvária, a Kaposszentjakabi romkert, a Róma-hegyi kápolna, a Rippl-Rónai villa parkja, a Kaposfüredi templomkert, a Toponári műemlék templom és védett gesztenyesor, valamint a Toponári iskolakert** (az egykori Festetics uradalmi központ maradványaiként).

Kaposvár ~~mindkét működő~~ **két nagy köztemetőjének (Keleti temető, Nyugati temető)** kiemelkedő a zöldfelületi értéke a temetői utak mentén ültetett hárs, juhar, platán és vadgesztenye fákból álló fasorok dendrológiai- és településképi-, valamint kondicionáló értéke miatt. **Jelentős zöldfelületi értékkel bír a Hősök temetője a Szigetvári úton.**

A VÁROS LAKOSSÁGÁNAK ZÖLDFELÜLETI ÉS ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁGA

A város lakossága a **zöldfelületi ellátottságát** tekintve mind mennyiségi, mind minőségi szempontból viszonylag kedvező helyzetben van. A biológiailag aktív területek aránya a városban magas, mert nagy a kertvárosias lakóterületek aránya és a telepszerű többszintes nagyvárosias lakóterületeken pedig az épületek között jelentős nagyságú, parkosított zöldfelületeket, közcélú lakókatékat alakítottak ki. A lakótelepek közkertjei is színvonalasan gondozottak. A belváros burkolt területeinek magas arányát részben ellensúlyozzák az országos viszonylatban is egyedülálló, a város hangulatát meghatározó koros fasorok, amelyek egy része már helyi védelem alatt áll, és továbbiakat is tervez a város helyi védetté nyilvánításra.

A város belterjesen „művelt” fenntartott zöldfelülete 1.565.000 m², vagyis mintegy 15,65 ha, ami 1 lakosra vetítve mintegy 20 m²/fő zöldfelületi ellátottságot jelent az intenzíven fenntartott zöldfelületekre vonatkozóan. A pihenés, játék és sport céljára igénybe vehető parkok aránya az elvárhatónál alacsonyabb a gondozott zöldfelületeken belül. A városban 74, illetve az újak kiépülésével 79 játszótér található.

A VÁROS ZÖLDFELÜLETEINEK SZEREPE A KÖRNYEZETMINŐSÉG, A VÁROSKLÍMA ALAKULÁSÁBAN

A város térsége mérsékelt meleg nyarú kontinentális éghajlatú, amit alapvetően a földrajzi helyzete határoz meg, amit óceáni és mediterrán hatások kis mértékben befolyásolnak.

Az emissziós és az immissziós adatok és információk alapján összességében megállapítható, hogy Kaposvár város levegője nagy területen tiszta, vagy mérsékelt szennyezett. A forgalmas főközlekedési utak mentén a nappali időszakban nagy a terhelés, a környezeti levegő esetenként szennyezettnek minősíthető.

A levegő tisztaságának védelme, ill. a meglévő káros hatások csökkentése szempontjából igen nagy jelentőségük van a városi zöldfelületeknek, kiemelten a nagyobb területi kiterjedésű parkoknak, erdőknek, de a városi mikroklíma szempontjából nagyon fontosak a beépített területeket, különösen a lakóterületeket tagoló utcák menti fásított zöldsávok, kimagasló zöldfelületi értéket képviselő koros fasorok.

A település növényzettel fedett területei, a közparkok, a köz- és magánkertek, az út- és térfásítások, a zártkertek, az erdők és a mezőgazdaságilag művelt területek együttesen alakítják a város mikro és mezoklimáját. A zöldfelületek a növényzet tömegétől, állomány-szerkezetétől függően befolyásolják, módosítják a városi környezet klímaviszonyait, a vízháztartás adottságait, a levegő összetételét, minőségét, páratartalmát, a benapozottságot. Mindezen tényezők együttesen jelentős kondicionáló hatásúak a városi levegőre.

A Kaposvár körüli zöldfelületek, alábbi parkerdők jótékonyan befolyásolják a város mezoklimáját:

- Gombás Desedai parkerdő: 432 ha; 271 ha vízterület
- Gyertyános parkerdő: 54 ha
- Töröcskei parkerdő: 73,5 ha; 11,5 ha vízfelülettel
- Tókaji parkerdő: 140 ha

A város beépített területeinek átszellőzését hatékonyan szolgálják az É-D-i irányú patak völgyek, ahol a vízfolyásokat értékes, magas biológiai aktivitású zöldfelületek kísérik.

VÉDETT ÉS VÉDELEMRE JAVASOLHATÓ ZÖLDFELÜLETI ELEMÉK

A település területének mintegy 20 %-a ökológiai szempontból értékes terület (erdő, felszíni víz, kertség, ökológiai folyosó és magterület, illetve Natura 2000 terület).

Kaposvár MJV külterületének D-i nyúlványában lévő Nádasdi erdők területe és a Város erdő az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (N2000 Kr.) által kihirdetett Natura 2000 hálózathoz tartozó terület.

Országos és térségi jelentőségű természetvédelmi területek

Kaposvár MJV területén országos jelentőségű védett terület nincs. A település D-i határában szomszédos a Zselici Tájvédelmi Körzet területével. A Zselici Tájvédelmi Körzet tervezett fejlesztése érintené Kaposvár területét. Az országos jelentőségű védett terület bővítését a Településfejlesztési Koncepció és a hatályos Településszerkezeti terv is tartalmazza.

Helyi jelentőségű védett természetvédelmi területek

A belterületeken elsősorban az értékes fasorok és faegyedek, az értékes zöldfelületek jelentenek természetvédelmi értéket.

Kaposvár MJV területén helyi jelentőségű védett természetvédelmi terület a Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlésének 22/1994. (V.18.) sz. önkormányzati rendeletével védetté nyilvánított Deseda-tó és környéke.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának a város egyes területeinek, fasorfainak és fáinak védetté nyilvánításáról szóló 27/2001. (VI.12.) sz. önkormányzati rendelete alapján, a rendelet mellékletében felsorolt faegyedek (fasorok) helyi természetvédelmi oltalom alatt állnak. A védelmi rendelet a védett, illetve védelemre tervezett természeti értékek fás növényzetének kezelésére, fenntartására, a rendelet hatálya alá tartozó területek, faegyedek védelmének jelölésére vonatkozó előírásokat is tartalmaz.

A városban két védett park található, a belvárosi Berzsényi park, ami 2001 óta védett, és a toponári iskola intézménykertje. A Berzsényi parkban több, mint 400 nagy méretű, koros díszfa áll.

A történelmi parkok közé tartozó zöldterület a Jókai liget és a Berzsényi park területe. Egyesek a korábban Jubileumi parknak, illetve Centenárium parknak nevezett Cseri park területét is a történelmi parkok közé sorolják.

A belvárosban jelentős számú idős, a múlt század elején telepített, általában jó egészségi állapotú egyedekből álló fasor található, amelyek közül az alábbiakat a településképi értékük megőrzése érdekében védetté nyilvánításra javasol a hatályos Településszerkezeti terv:

Nyugati temető	vadgesztenye (bokrétafa)
Honvéd utca (48-as ifjúság és Damjanich u. között, keleti oldal)	vadgesztenye (bokrétafa)
Kossuth Lajos utca	platán, vadgesztenye (bokrétafa)
Noszlopy Gáspár utca	platán
Szent Imre utca (48-as ifjúság útjától délre)	platán, vadgesztenye
Dr. Kovács Sebestyén utca	platán, juhar
Tallián Gyula utca (48-as ifjúság útjától délre)	platán
Anna utca	platán
Bajcsy Zsilinszky Endre út (Szent Imre utcától keletre)	platán
Somssich Pál utca	platán
Ezredév utca	platán, ezüstjuhar

A védett és védelemre tervezett fasorok közül néhány – Németh István utcai hársak, Kossuth Lajos utcai és Rippl Rónai utcai vadgesztenye fák, Bajcsy Zsilinszky utcai fehér akácok - fasorfelújításra szorul a faegyedeinek egészségi állapota miatt.

A hatályos településrendezési terv értékvédelmi javaslata alapján a természeti-, táji-, tájképi értékei miatt helyi jelentőségű védelemre tervezett a Töröcskei víztározó és környezete. A főként erdő- és gyepterület művelési ágú terület fontos része az ökológiai hálózatnak is.

KAPOSVÁR ZÖLDTERÜLET- ÉS KÖZTERÜLET-MEGÚJÍTÁSI KONCEPCIÓJA

BEVEZETÉS

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013-ban megkezdte a 2004-ben elfogadott és többször módosított településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatát. A településfejlesztési koncepció megújítása a város hosszú távú fejlődési irányának meghatározását szolgálja. A koncepció megújításához a településfejlesztési koncepcióról, az integrált városfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) korm. rendelet 1. melléklete szerinti megalapozó vizsgálatok, ezen belül a zöldfelületi rendszer adottságaira vonatkozó vizsgálatok, elemzések és értékelések készültek.

A város a megalapozó vizsgálatokkal párhuzamosan a hosszú távú és ennek alapján a középtávú fejlesztési irányokat meghatározó négy részletes ágazati fejlesztési dokumentumot is elkészített, amelyek egyike a Zöldterület- és közterület megújítási koncepció, másként a „Város Zöldkoncepciója”.

JÖVŐKÉP

A város 2004-ben elfogadott hosszú távú koncepciójának alapcélkitűzéseiben közvetve, „a környezet értékeinek megtartása, a környezet állapotának javítása” célkitűzésen keresztül szerepet kaptak a városi zöldfelületek is, amelyeknek jelentős hatása van a jó környezetminőség alakításában, megtartásában, lakosság jó fizikális és mentális állapotának biztosításában.

A város megújuló településfejlesztési koncepciója jövőképében továbbra is kiemelkedő szerep jut

- a környezeti értékek védelmének,
- a jó környezetminőségnek,
- a zöldterületi ellátottságnak,
- a közterületek magas színvonalának, magas használati értékének

biztosítása és többek között mindezek segítségével

- a komfortos, jó minőségű környezetben a lakosság társadalmi összetartozását, szerveződését segítő aktív közösségi élet feltételeinek megteremtése, vagyis az

ÉLHETŐ, VONZÓ VÁROS

mint hosszú távon is megtartandó, fejlesztendő környezetminőségű élettér.

A város megújuló településfejlesztési koncepciója a társadalmi jövőképében (egészséges lakosság és a lokálpatrióta, aktív közösségi életet élő lakosság), valamint a környezeti jövőképében (zöldterületi ellátottság, közterületek minősége, a zöldfelületek és a felszíni vizek értékőrző hasznosítása, rendszerelvű fejlesztése, komfortos városklíma) is olyan elvárásokat fogalmaz meg, amelyek teljesítéséhez a város zöldfelületi rendszerét alkotó elemek, kiemelten a zöldterületek és egyéb közterületek minőségi és funkcionális fejlesztése elengedhetetlenül fontos.

A hosszú távú jövőképként megfogalmazott elvárások teljesítéséért már sokat tett a város eddig is, így az adottságok, körülmények kedvezőek, de a jövőkép kiteljesülése érdekében fontos a „Város Zöldkoncepciójában” kitűzött ágazati célok, ágazati feladatok megvalósítása is.

A településfejlesztési koncepcióban a város jövőképeinek megvalósítását szolgáló hosszú és középtávú célok, tervezett beavatkozások, valamint a településrendezési eszközök számára megfogalmazott településfejlesztési elvek kaptak helyet.

CÉLOK

A megújuló településfejlesztési koncepcióban a város egészére kiható, átfogó fejlesztési célok mellett több olyan rész cél és beavatkozási terület került megfogalmazásra, amelyeknek egyidejűleg célja, beavatkozási területe, eszköze a város zöldfelületi rendszerének és szűkebben a zöldterületeinek, közterületeinek a fejlesztése. A zöldfelületi rendszernek, illetve azok elemeinek fejlesztését szolgálják az alábbi rész cél és beavatkozási területek:

- 3. Turisztikai desztináció megerősödése

A turisztikai infrastruktúra nagyon fontos, közterületet érintő meglévő és fejlesztendő elemei a kerékpárutak, amelynek fókuszában jelenleg a Deseda-tó körüli kerékpárút megvalósítása van. A térségi és a helyi jelentőségű kerékpárutak létesítménye gyakran kötődik a zöldfelületi rendszer elemeihez.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek: turisztikai, jóléti célú zöldfelületi, rekreációs létesítmények; felszíni vízfolyásokat kísérő zöldfolyosók, patakpartok, ökoturisztikai célú, kerékpárral is járható tanösvények.

- 7. Harmonikus együttélés a környezettel

A zöldterületek, a város és térsége országos ökológiai hálózathoz tartozó területeinek, zöldfelületeinek értékvédelme; az országos ökológiai hálózathoz kapcsolódó városi zöldfelületi hálózati elemek bővítése, a kapcsolatok erősítése; a környezet minőségét javító infrastruktúrák és városi szolgáltatások fejlesztése a városi lakosság egészségének védelme, a város népességmegtartó vonzerejének, versenyképességének erősítése érdekében. A zöldterületek és zöldfelületek védelme, bővítése, valamint a városi mikroklímát is befolyásoló vízfolyások medre és part menti területei által alkotott zöldfolyosók ökológikus szemléletű rendezése, a part menti területeik közcélú használati értékének növelése a városi környezet minőségének javítását szolgálják.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek: A város zöldfelületeinek megőrzése, bővítése, tényleges biológiai aktivitásértékének növelése, rekreációs/jóléti célú funkcionális értékének javítása – Kapos-völgy integrált revitalizációja, illetve ezen túl a Belvárosi fasorok revitalizálása, Deseda-tó és a Töröcskei tározó környezetének fejlesztése, a város É-D-i irányú átszellőzését biztosító Berki-árok, Töröcskei-patak, Nádasdi-patak, Tüskevári-árok, Kisgáti árok és Deseda-patak menti zöldfolyosók védelme, revitalizálása. a Cseri park funkcionális fejlesztése, Tüskevár, Cser és a Kisgáti árok menti új lakóterület közterületi fásítása.

- 8. Vonzó, élhető város

Az épített környezet értékalapú, integrált fejlesztése minőségi **közösségi szabad terek** kialakításával, kiemelt figyelemmel a lakótelepek közterületeinek, zöldfelületeinek fejlesztésére is kiterjedő integrált megújítására.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek: Lakótelepek integrált megújítása; Városmag központi területek, tömbbelső, a Vár utca és környéke, a lakóterületi közterületek minőségének javítása, fásítása, zöldfelületi fejlesztése.

- 10. Aktív és egészséges város

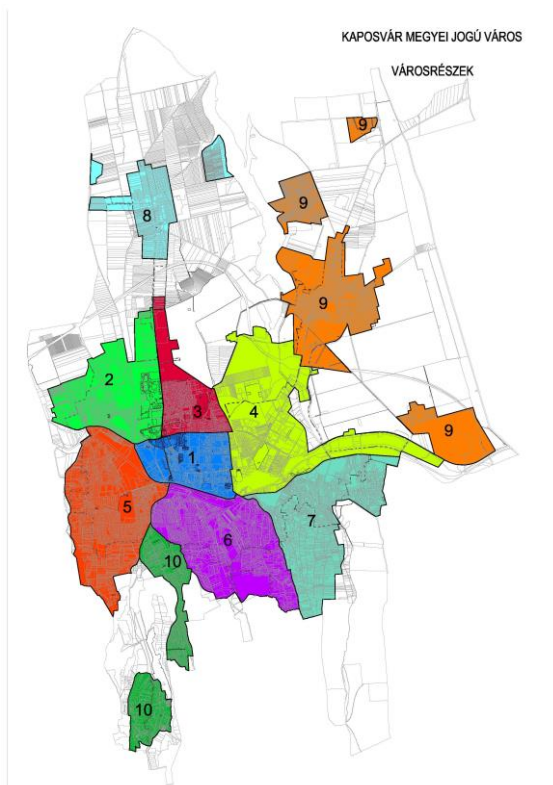
A lakosság egészségének megőrzését, javítását szolgáló fejlesztéseken belül a sport- és rekreációs lehetőségek biztosítása.

„az egészségmegőrző életmód, a megfelelő fizikai, szellemi és pszichés állapot teszi alkalmassá a lakosokat arra, hogy képesek legyenek munkájuk, munkahelyük megtartására, az új ismeretek megszerzésére, az aktívan és egészségesen megélt életévek meghosszabbítására”

Tervezett eszközök és beavatkozási területek: Sport és aktív szabadidős infrastruktúra fejlesztések (Deseda-tó környezete – vízi sport, kerékpárút, horgászat, parkerdei kirándulások; Töröcskei tározó környezete – horgászat, kerékpárút,);

ZÖLDFELÜLETI FEJLESZTÉSI CÉLOK, LEHETŐSÉGEK VÁROSRESZENKÉNT

A városrészenként megfogalmazható fejlesztési célok, lehetőségek a városrészek adottságaitól függően karakteresen eltérnek, eltérhetnek egymástól. A korábbi IVS 10 városrészt határolt le, amit a megújuló településfejlesztési koncepció is követ, így indokolt a zöldfelületi fejlesztési célokat, lehetőségeket is a városrészek ezen lehatárolásához igazítani.

Városrészek:

1. Belváros
2. Északnyugati városrész
3. Északi városrész
4. Kisgát és környéke, Cukorgyár, Pécsi utca és környéke
5. Kecelhegy – Cser
6. Donner – Rómahegy
7. Ivánfahegy – Kaposszentjakab
8. Kaposfüred
9. Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda
10. Töröcske – Zselic kertváros

1.) Belváros

A városközpont közlekedési rendszerének a mai kor szellemének megfelelő fejlesztése (gépjármű forgalom alárendelt szerepe, gyalogos zónák, vegyes forgalmú forgalomcsillapított zónák, stb.) csökkenti az épített környezet érő, közúti közlekedésből eredő zavaró környezeti hatásokat (légszennyezés, zajterhelés).

A Belváros zöldfelületi adottságai kiválóak. A városrészben kimagasló zöldfelületi értékű városi közparkok (Berzsényi park, Rákóczi Ferenc tér – Színház tér,, Városliget – Malom tó -

fejlesztés alatt), értékes lakóterületi közkertek, fásított közterek, utcai fasorok, intézménykertek és a magánkertek találhatóak. Rövidtávú fejlesztésként előirányozható a Rákóczi Ferenc tér kertépítészeti rekonstrukciója. A Városliget kertépítészeti fejlesztéséhez elkészültek a közterület-alakítási tervek, amelyek alapján a kertépítészeti engedélyezési tervek és a kivitelezés is hamarosan megvalósulhatnak.

A zöldfelületeket hálózatba kapcsoló fasorok különleges dendrológiai és településképi értéket képviselnek, amelyek védelméről, a revitalizációs fenntartásukról a védelmi rendelet kezelési tervének megfelelően továbbra is gondoskodni szükséges.

A város értékes fasorainak fakatesztere alapján néhány utca (Rippl Rónai utca, Kossuth Lajos utca, Németh István utca, Bajcsy Zsilinszky utca) egyes szakaszain, az idős fák egészségi állapota miatt az érintett fasorok rekonstrukcióra (pl. egyes faegyedek pótlása, teljes fasorfelújítás szükség szerint fafajta váltással) szorulnak.

A városközpont közlekedési rendszerének a mai kor elvárásainak megfelelő fejlesztése és az ezzel együtt szükséges közterület-rendelet (gépjármű forgalom alárendelte szerepe, gyalogos zónák, vegyes forgalmú forgalomcsillapított zónák kialakítása) jelentősen csökkenti az épített környezetet érő, közúti közlekedésből eredő zavaró környezeti hatásokat (légszennyezés, zajterhelés). Ez a változtatás lehetőséget ad a városi mikroklíma komfortosságának, a környezet minőségének a javulásához.

A városrész területén tervezett a „KAPOS+VÁR„ elnevezésű fejlesztési program egy részének megvalósítása. A fejlesztési program városrészt érintő részei:

- **Várkert kialakítása**

A területen lévő gazdasági létesítmények kiváltása, megszüntetése. A meglévő beépítéstől felszabaduló területeken a romfalak részleges visszafalazása, az alapfalak bemutatását is szolgáló közterület-rendelet, kertépítészeti fejlesztés, rendezvényter kialakítása –középtávú projektem

2.) Északnyugati városrész

A lakótelepek közkertjei jellemzően intenzíven fásított, biológiailag magas aktivitású zöldterületek, ahol a közterületek, közösségi lakókertek jókarban tartásáról kell alapvetően gondoskodni.

A lakótelep kialakult zöldfelületeinek egy részén az érintett lakosság által művelt közösségi kertek kialakítása, használata a lakosság közösségformálását hatásosan szolgáló, a vegetációs időszakban a mindennapi rekreáció egy sajátos, támogatható lehetősége.

A vasút mellett és a túskevári kertvároson át húzódó árkok mentén kialakult, a hatályos településrendezési tervekben erdőterületként meghatározott ligetes fás területeket a kialakult állapotukat jellemző zöldfelületi, illetve ökológiai értékük megtartásával javasolt fenntartani, szükség szerint fejleszteni.

A vízfolyásokat kísérő, ökológiai értékes zöldfolyosók a terület átalakítását nem igénylő szabadidős tevékenységek számára hasznosítható árvízvédelmi-vízgyűjtő szerepű, extenzív gyepgazdálkodású, ligetes fás mezőgazdasági területek, amelyek zöldfelületi értékeinek megtartása településképi védelmi szempontból is fontos.

A lakókörnyezet minőségének javítása érdekében az új lakóterületek közterületi fásítása szükséges.

3.) Északi városrész

A városrészben az Arany János utcai sporttelep fásításának bővítése a létesítmény és a környezet mikroklimatikus viszonyait, használati értékét és településképi látványát is javíthatja.

A városrész Ny-i határán húzódó 67-es főút közterületi sávjának a városrész felöli oldalán, az út menti fásításnak helyet adó, arculatformáló közterület-rendezés javasolt.

A városrész kertvárosi lakóterületeinek utcafásítása szegényes. A lakóterület környezeti minősége, a lakóingatlanok értéke növelhető a közterület-rendezéssel megvalósuló utcafásításokkal.

A lakótelepek közkertjei az Északnyugati városrészhez hasonlóan, jellemzően intenzíven fásított, biológiailag magas aktivitású zöldterületek, ahol a közterületek, közösségi lakókertek jókarban tartásáról kell alapvetően gondoskodni.

4.) Kisgát és környéke

A Deseda-patak és a Kisgát patak mentén kialakult ligetes fás ökológiai folyosóknak jelentős a szerepe a város árvízi védekezésében és ennek a célnak való megfelelés kapcsán kialakult, beépítéstől mentes zöld folyosóknak a város ökológiai hálózatában, az élőhelyek közötti folytonosság, kapcsolat fenntartásában és mindezek mellett a város É-D-i irányú átszellőzésében. Az ökológiailag értékes zöldfolyosó a terület átalakítását nem igénylő szabadidős tevékenységek számára hasznosítható vízgazdálkodási szerepű, extenzív gyepgazdálkodású, ligetes fás mezőgazdasági terület, amit a településszerkezeti terv tervezett erdőterületként határoz meg.

A terület zöldfelületi értékeinek megtartása tájképvédelmi szempontból is fontos.

A lakókörnyezet minőségének javítása érdekében az új lakóterületek közterületi fásítása szükséges.

A Berki-patak menti zöldfolyosóknak jelentős a szerepe a város É-D-i irányú átszellőzésében.

5.) Kecelhegy - Cser

A terület jelentős része az OTrT-ben meghatározott Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetéhez tartozik. A lakófunkcióra is hasznosított kertes mezőgazdasági területek táji, természeti értékeinek megőrzéséről, védelméről a terület használatának és építésének sajátos szabályozásával gondoskodni kell.

A városrészben a Kapos-völgyi zöldfelületek, a Cseri park és a Bene Ferenc Labdarúgó Akadémia létesítménye által zöldfelületi rendszernek és az egyes elemeinek értékteremtő zöldfelületi és funkcionális fejlesztése szükséges.

A városrész kertvárosi lakóterületeinek utcafásítása szegényes. A lakóterület környezeti minősége, a lakóingatlanok értéke növelhető a közterület-rendezéssel megvalósuló utcafásításokkal.

6.) Donner - Rómahegy

A városrész területén az átalakulóban lévő szőlőhegyek, városkörnyéki kertek nehezen művelhető gerincein, domboldalain értékes, fásodott zöldfelületek alakultak ki, amelyek megmaradása az ökológiai és településképi értékük, valamint egyéb környezeti értékük (a város környezeti levegőjének kondicionálása, eróziós károk elleni talajvédelem) miatt fontos. A kertes mezőgazdasági területek jellemző tájhasználatának, ökológiai és tájképi értékeinek

megmaradását a lakófunkció megjelenésének figyelembe vétele mellett kialakított sajátos helyi szabályozással kell biztosítani.

A városrész területén tervezett a „KAPOS+VÁR„ elnevezésű fejlesztési program egy részének megvalósítása. A fejlesztési program városrészt érintő részei:

- **Kapos-völgyi zöldfolyosó zöldfelületi és közterületi rehabilitáció projektterületei**

Jókai liget funkcionális és zöldfelületi rendezése az intermodális, Kaposvári közlekedési központ fejlesztésével összefüggésben – rakpartosítás; vendéglátó-szolgáltató pavilonsor; kertépítészeti revitalizáció, játszótér létesítés – rövid és középtávú projektem

A Kapos északi partján a fürdőtől a várig (cseri átjáró) egy gyalogos+kerékpáros út, tanösvény” jellegű kialakítással, aminek mentén be lehet mutatni a Kapos élővilágát (élőhelyek és természetvédelmi információs táblák) és a Kapos völgyének tájfejlődési történetét (mocsaras ősszállapot – szabályozás, vízrendezés, lecsapolás). A gyalogos-kerékpáros út egyben történelmi sétány is lehet. A sétány mellett pihenőhelyek kialakítása javasolt (padok és asztalok, esőbeálló, stb.) – rövid és középtávú projektem

Gilice utca déli oldalán sportterület és szabadidőpark fejlesztése – tenispályák létesítése– rövid és középtávú projektem

A városrész kertvárosi lakóterületeinek környezeti minősége, a lakóingatlanok értéke növelhető a közterület-rendezéssel megvalósuló utcafásításokkal.

7.) Ivánfahegy, Kaposszentjakab

A terület jelentős része az OTTr-ben meghatározott Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetéhez tartozik. A nagy kiterjedésű kertes városrész táji, természeti értékeinek védelme érdekében a jellemzően fásodott, kertes mezőgazdasági karakter megőrzését szolgáló építésszabályozás javasolt.

A hatályos településrendezési eszközök a Bencés Apátság területét zöldterületként határozzák meg. Az Apátság zöldterületként történt szabályozása akadály a terület fejlesztésének, építésének. A településrendezési eszközök felülvizsgálatakor a zöldterületi kijelölés megszüntetésével az Apátság területfelhasználásának és övezeti szabályozásának módosítása szükséges.

A város zöldfelületi fejlesztési programjába a Kapos-völgyi zöldfolyosó részeként javasolt a felhagyott cukorgyári tavak jóléti tóként való hasznosítása, a tavak környezetének zöldfelületi rendezése, ezzel együtt a településrendezési eszközökben ezen területek zöldterületként történő meghatározása

A Nádasdi-patak völgyének, a menti zöldfolyosónak, a Nádasdi erdőnek, a Városerdőnek jelentős a szerepe a város É-D-i irányú átszellőzésében.

8.) Kaposfüred

A művelt szőlőhegy táji, természeti értékeinek védelme érdekében a jellemzően fásodott, kertes mezőgazdasági karakter, tájhasználat megőrzést szolgáló építésszabályozás javasolt.

A városrész Deseda-tó melletti területein komplex rekreációs fejlesztési lehetőségek kínálkoznak, amelyek egy része (pl. kerékpárút, kisajátított, közterülettel alakított part menti területeken pihenőhelyek) rövidtávon, illetve napjainkban valósul meg, egy része (egyéb vízhez kötődő parthasznosítás – fürdőpart, vízparti tanösvény, stb.) középtáv időszakában valósítható meg.

Rövidtávon javasolt a Kaposfüredi szőlőhegy és a Deseda part közötti elvadult terület rendezése.

A városrészben lakók kérésére meg kell találni a lehetőségét egy belterületi zöldterület, azaz egy fásított-parkosított rész kialakítására.

9.) Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda

A terület jelentős része az OTrT-ben meghatározott Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetéhez tartozik. A Deseda-tó keleti partján lévő toponári szőlőhegy táji, természeti értékeinek védelme érdekében, az üdülési funkció erősödésének figyelembe vétele mellett is a kertes mezőgazdasági karakter, tájhasználat megőrzését szolgáló építésszabályozás javasolt.

A Deseda-tó és környezete állapotával, táji, természeti adottságaival összefüggésben a tó és a tó környékének területhasználatával, üzemeltetésével és fejlesztési lehetőségeivel foglalkozó tanulmány készült a város megbízásából (Városgondnokság – Hartner Rudolf Városi főkertész). A tanulmányban foglaltak a megvalósítás alatt lévő fejlesztések (pl. tó körüli kerékpárút, látogató központ, ökotúra útvonal, kilátó) mellett tartalmazza a tervezett lehetséges fejlesztéseket:

- lovas túraútvonal, terápiás célú lovagoltatás,
- vízisport/evezés,
- természetközeli környezetet igénylő rekreációs területek fejlesztése,
- a kemping területhasználatának revitalizálása

és az azok megvalósításához szükséges intézkedéseket (pl. vízminőség-védelem – 50 m-es parti menti ligetes fás zöldsáv, útépités, parkolók létesítése). A tó vízminőségének védelme érdekében a tóba befolyó vízfolyások bevezetése előtt öt helyen iszapfogó sankoló terek kialakítása tervezett.

A Deseda-tó természetvédelmi, idegenforgalmi, rekreációs programja rövid, közép és hosszútávra is szab fejlesztési célokat, feladatokat.

A Deseda-tó környezetének helyi jelentőségű természetvédelmi területi státuszának Magyaréreges és Somogyaszaló községek közigazgatási területére történő kiterjesztését, illetve ezen települések helyi védelmi rendeletalkotását támogatni, segíteni szükséges. A helyi védelmi rendeletek és a területek kezelési terveinek elkészítése rövidtávon megvalósítható.

A Deseda-patak és az Orci-patak menti ökológiai folyosók fennmaradását biztosítani kell. A Deseda-patak és az Orci-patak mentén kialakult ligetes fás ökológiai folyosóknak jelentős a szerepe a város árvízi védekezésében és a város É-D-i irányú átszellőzésében.

10.) Töröcske – Zselic kertváros

A terület teljes egészében az OTrT-ben meghatározott Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetéhez tartozik. A hatályos településrendezési eszközök jelölik a tározó és környezetének helyi védelemre tervezett területi lehatárolását. A helyi védelmi rendelet és a terület kezelési tervének elkészítése rövidtávon megvalósítható.

Az Önkormányzat újabb közmunka lehetőség számára, a Töröcskei völgyben önkormányzati tulajdonba jutott területeken gyógynövény-termesztést kíván folytatni, ami várhatóan valós piaci szükségelteteket elégít majd ki és a tevékenység a hagyományos mezőgazdasági tájhasználat megőrzése szempontjából is kedvező.

A Töröcskei-patak völgyét kísérő és a Töröcskei tározó környéki zöldfelületek összessége nagy kiterjedésű zöldfolyosó, aminek jelentős a szerepe a város a város É-D-i irányú

átszellőzésében. A Zselic-patak völgyét kísérő zöldfelületek kisebb területi kiterjedésűek, de a patak völgy így is fontos a város környezeti levegőjének frissítésében.

INTÉZKEDÉSI JAVASLATOK A VÁROS ZÖLDFELÜLETI RENDSZERÉNEK FEJLESZTÉSÉRE

A város zöldfelületi rendszere sokszínű, eltérő területfelhasználású, eltérő funkciójú, valamint eltérő zöldfelületi minőségű, zöldfelületi értékű elemekből áll.

A városklimát jelentősen befolyásoló, az épített környezet minőségének alakulásában szerepet játszó és természeti értéket képviselő zöldfelületek megőrzését, zöldfelületi és funkcionális fejlesztését, területbővítését, vagyis a városi „zöldháló” értéknövelését sokféle eszközzel, intézkedéssel lehet szolgálni.

A zöldfelületi rendszer egyes elemeinek közép és hosszú távú fejlesztési lehetőségeit, a fejlesztés módját, eszközrendszerét jelentősen befolyásolja, hogy az adott zöldfelületi ingatlan tulajdonviszonya, ingatlan-nyilvántartása, magasabb rendű jogszabályok, ágazati dokumentumok, tervek szerinti státusza, illetve az ezen státuszt is tükröző településrendezési eszközök szerinti meghatározottsága (területfelhasználás, övezeti szabályozás) milyen kereteket szab.

A zöldfelületi rendszer elemeinek alábbi csoportosítása, a közép és hosszú távú fejlesztési lehetőségeik, területeik meghatározása a z előbbiekre figyelemmel a területfelhasználási besorolásuk, státuszuk szerint történt:

Kaposvár Megyei Jogú Város zöldfelületi rendszerének legfontosabb, a VÁROSI ZÖLDKONCEPCIÓ” alapján fejlesztésre megjelölt elemei

ZÖLDTERÜLETEK - KÖZPARKOK, KÖZKERTEK

Folyamatos jókarban tartást igénylő közparkok, városi közterek

- Berzsényi park (4219 hrsz.) (39 494 m²)
- Színház park (437/1 hrsz.) (24 647 m²)
- Jókai-liget (7082 hrsz.) (19 747 m²)
- Rippl-Rónai park (13 hrsz.) (3419 m²)
- Béke park (5504/22 hrsz.) (19 151 m²)
- Cseri park (9746/29 hrsz.) (191 460 m²)
- Nagy Imre park (351/9 hrsz.)
- Hajnóczy park (5931/7 hrsz.) (7767 m²)
- Városliget (9076 hrsz.) (58 982 m²)
- Pipacs park v. Búzavirág park (50 000 m²)

A zöldterületek (közparkok, közkertek) rövid és középtávú fejlesztésének, közterület-rendezésének legfontosabb célterülete:

- Városliget-komplex zöldterületi fejlesztése, amely megindult, megvalósítás alatt van
- Cseri park funkcionális kertépítészeti fejlesztése középtávon
- Színházpark funkcionális kertépítészeti fejlesztése rövidtávon
- Jókai liget a „KAPOS + VÁR” elnevezésű fejlesztési program keretében rövidtávon
- Lakótelepi közparkok funkcionális fejlesztése

KÖZTERÜLET-RENDEZÉSI- UTCAFÁSÍTÁSI PROGRAM CÉLTERÜLETEI

Lakóterületek utcafásítása

- Árpád úttól É-ra lévő új, kialakulóban lévő lakóterület
- Tüskevár kialakult lakóterület
- Kecelhegy D-i részén kiépült új lakóterület
- Cser területén kialakult lakóterület
- Rómahegy – Lonkahegyi út mentén kiépülőben lévő lakóterület
- Északi városrész kialakult kertvárosi lakóterülete

FASORMEGÚJÍTÁSI (FASOR-REKONSTRUKCIÓS) PROGRAM

(faegyedek, fasorok megújítása, fafajcseréje)

- Németh István utcai hársak
- Kossuth Lajos utcai vadgesztenyék a Bajcsy-Zsilinszky utca és a Damjanich utca közötti szakaszon
- Rippl Rónai utcai vadgesztenyék
- Bajcsy Zsilinszky utcai fehér akácok

ERDŐSÍTÉSI ÉS TÁJFÁSÍTÁSI PROGRAM

A térképmelléleteken ábrázolt javaslat szerinti helyeken és módon.

Rövid, közép és hosszútávra ütemezett fejlesztési feladatok (területszerzés és önkormányzati fejlesztéslehetőség szerint pályázati támogatással; vagy az területtulajdonosok erdőtelepítési támogatása).

VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT REKREÁCIÓS-SZABADIDŐS TEREK, FASOROK, FAEGYEDEK

DESEDA-TÓ ÉS KÖRNYEZETE

A Deseda-tó Magyarország leghosszabb mesterséges tava, amit a Deseda-patak felduzzasztásával alakítottak ki. A hossza mintegy nyolc kilométer, szélessége 3-500 méter. Kaposvár MJV közgyűlése a tó és környezetének a város közigazgatási területére eső részét "a Deseda-tó és környékének használatáról és védelméről szóló az 53/1993.(XII.15.) sz. rendeletével helyi védetté nyilvánította, amelyet a 22/1994.(V.18.) sz. önkormányzati rendelettel egészített ki, elfogadva ezzel a tó természetvédelmi kezelési szabályzatát.

A Deseda-tó három település, Kaposvár, Somogyaszaló és Magyaregres területén nyújt lehetőséget a természetvédelmi érdekeknek is megfelelő vízgazdálkodás, rekreációs célú hasznosítás számára. A Deseda épített- és természeti értékeinek fenntartása, a tó hasznosítása, fejlesztése csak a tó területével érintett települések közös erőfeszítésével valósítható meg. Az érdekazonosság elve alapján a településeknek tisztázni kell, hogy a települések igazgatási területén túlnyúló egyes fenntartási tevékenységek, fejlesztési lehetőségek miként kapcsolódnak egymáshoz a települések Deseda-tó környéki területein.

A helyi természetvédelmi rendelet hatályát ki kell terjeszteni a már korábban elkészített szakanyagok alapján dendrológiai és/vagy településképi értékei miatt védendőnek javasolt faegyedekre, fasorokra (központi belterület, Toponár).

Tervezett természetvédelmi – szabadidő-rekreációs fejlesztések a tó körüli települések együttműködésével

- Tó körül kisajátított 50 m széles parti terület természetvédelmi és környezetvédelmi érdekeket szolgáló, a tájképvédelem és a jóléti célú tájhasználat igényeinek is megfelelő ligetes fásítása, zöldfelületi fejlesztése, rendezése
- Strandfejlesztés rövidtávon
- Tó körüli kerékpárút, gyalogút, tanösvény, túraútvonalak – építés alatt, ez évi megvalósítással
- Vízisport, horgászat létesítményei rövidtávon
- Parkerdei fejlesztések rövid és középtávon
- A kemping területhasznosításának revitalizálása rövidtávon
- A védelem kiterjesztése Somogyaszaló és Magyaregres területére – helyi védelmi rendeletek megalkotása Kaposvár védelmi rendeletével összhangban rövidtávon

TÖRÖCSKEI-TÁROZÓ KÖRNYEZETE

- A tó és környéke körüli terület helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánításáról szóló értékvédelmi rendelet megalkotása, ill. ennek függvényében a helyi értékvédelmi rendelet módosítása, kezelési terv készítése rövidtávon
- Tó körüli kerékpárút, gyalogút, tanösvény, túraútvonalak rövid és középtávon
- Vízisport, horgászat létesítményei
- Parkerdei fejlesztések

